

A PIKTOR-POÉTA

■ A népi kollégistákról készült tv-filmhez kapcsolódó reflexióiban írta le Nagy László, hogy Veres Péter (minisztersége idején) kocsit küldött érte, mert „óhajtotta látni a piktor-poétát”. (A szöveg az *Adok nektek aranyvesszőt* című, 1979-es, posztumusz kötetben olvasható, az irodalomtörténész barát, Kiss Ferenc szerkesztésében.) De idézhetjük egy másik egykori barátunk, Kormos Istvánnak adott interjúját is; ebben válaszolta a költő a költőnek 1975-ben, hogy hivatalos papírokra foglalkozásként az író szokta ráírni, egyébként kérdésre válaszként a festőt vagy műfordítót mondja. (A *Tiszatáj* közölte először az írást.) És természetesen tudható, hogy N. L. „civilben” az *Élet és Irodalom* képszerkesztője volt.

Mindezzel együtt ha Nagy László képeiről szólunk, természetszerűen mindenki költői képekre, egy gazdag metaforavilágra gondol, amely a *Ki viszi át a Szerelmet* szerzőjét a 20. századi magyar líra (és epikus költészet) egyik legnagyobbjává tette. Vérugató tündér, zöld angyal, csonttörő élet, ágaskodó himnusz, ország abrosza világol, asszony-fejű felleg, varjú-koszorú, dörgő idő – csak futólag említett néhány példa a lehetséges, emlékezetes századból, ezekből. Pedig a rajzolt, a festett képek (majdnem) ugyanúgy egy jelentős művészre vallanak – Kondor Béla társára, a tanult képzőművészre. És nyilván megvannak az átjárások Nagy László költészete és grafikái, festményei között. Talán elég itt a lóra mint a poézis és a képzőművészeti alkotás egyik fő motívumára utalnunk, a *Kiscsikó-síratótól* (1944) a *Búcsúzik a lovacska* nagy verskompozíciójáig, illetve a megrajzolt lovakig; de a szárnyas angyalokat és a portrékat hasonlóképpen számba vehetnénk. (A *Zöld angyalban* találunk ilyen kapcsolást: „paripás mozulatok”; a *Menyegzőben* írja: „motorizált rémek Kondor Béla baljós rézkarcairól”.)

Kell-e még magyarázni, hogy a magyar kultúra követeinek szentelt *Korunk*-számba* mennyire illenek a Nagy László-reprók, amelyeket a költő képzőművész fia küldött (kére-sünekre) a szerkesztőségnek?

Sebestyén László

A KÁFÉ

■ (*Webkávéház*) A stockholmi Jani Istvánnal kezdődött a folyamat: megtudta, hogy a *Brassói Lapok*nak van egy stockholmi tudósítója, s az nem más, mint a számára addig ismeretlen Gergely Tamás. Szóval: brassói-brassói, ráadásul stockholmi-stockholmi, „van talán közös témánk”-alapon találkozunk. Kilencvenötöt írtunk, s én valóban tudósítottam szülővárosom lapját – ahogy tudtam: kézzel-lábbal. Géppel vagy kézzel írt szövegeket küldözgettem postán (!), vagy mikor a könyvtárba kerültem, faxon, ez utóbbi már nagy fejlődésnek számított. Majd bejött a számítógép, ráadásul Jani István a világhírű Karolinska Intézet számítógéprendszerének a gondozója abban az időben, úgyhogy megszületett az ötlet: *Café Brassó-Stockholm* címmel honoldalt, webkávéházat készíteni, találkozóhelyet a brassóiaknak a világhálón.

(*Café Kék Cenk*) Ma persze megmosolygom, hogy *Aktuális* című rovatunk is létezett, brassói aktualitás Stockholmból (!), többnyire Tóásó Áron cikkeit közöltük – másodközlésről van szó, ugyanis Tóásó éppen a *Romániai Magyar Szó* barcasági képviselője – magyarázatképpen viszont: az erdélyi lapok nincsenek még fent az interneten, a *Brassó-Stockholm* olvasói ezzel szemben Ausztráliától Norvégiáig elszórtan interneteznek, nem jár nekik a papírújság... *Brassói Panteon* rovatunkban megpróbáltam összeszedni a helyi szerzőket, de a lista távolról sem teljes, talán mondanom sem kell: időhiány miatt. Viszont mégis ez a rovat él, vagyis található meg a világhálón ma is. A *GeoCities*, amelyik saját szerverén a helyet szolgáltatta, egy idő után átszervezte önmagát, s mert nem fizettünk, kihulltunk a rostán. Amit igazán sajnálok, hogy elveszett – talán a „cyberúrben” kering? – , a kortárs brassói szerzők antológiája, többek közt Lendvay Éva késői versei, sőt verses naptára, néhány interjúm

*A lapszám címét Nagy László-versből választottuk.

brassói szerzőkkel, egy megkezdett „cyberhappening”: Bordos Annamária az internetes olvasó szeme láttára íródó egzisztencialista drámája. Megszületett első e-könyvünk (!): a fiatalon, tragikus körülmények között elhunyt Mikó András verseinek a gyűjteménye. *Mit ír?*-ankétunkat a *Brassói Lapok* közölte, úgyhogy hírünk kezdett lenni. Képzőművészeket is bemutatunk, hadd mondjak egyetlen nevet: egykori rajztanárom, akit utólag fedeztem fel magamnak festőként: Leiter Artur csendes, „halk színű” vászni is bekerültek. Ez a része a honoldalnak a *Café Kék Cenk* címet viselte: „café” utalás Méliusz József kávéházkönyveire, a „Cenk” a mi Ararátunk, a hegy néha s főként festményeken kékek látszik...

(*Internetcsinálók. Transylvania.org*) Egy idő után nem brassói szerzőket is közöltünk, túl szűknek bizonyult a brassói keret. Úgyhogy éppen jókor vette fel velem a kapcsolatot a *Korunk* egykori szerkesztője, mindannyiunk „Jocója”, Aradi József. Korábban egy arab emírátságban kamatoztatta IT-szaktudását, akkor Mexikóban élt. Úgy képzeltem el, hogy a vele indított *Transylvania.org* egy „többemeletes” netbirodalomává válik, ahol az én részem jobbik esetben az egyik emelet, s ahol dédelgetett álmodom, a gömbregény megvalósul, ráadásul, hogy tető alá hozunk egy „minem”-fesztivált, amire hivatalos lett volna több hasonló profilú, stílusú honoldal – de végül az *Internetcsinálók* sorozatnál maradtunk, és a *Café Stockholm*ban elkezdett *szóbagáncsokat* folytattuk, az együttműködésnek hirtelen vége szakadt.

(*Transycan*) Miért? – kérdezte Torontóból Moshu, akit a kolozsváriak a *Stúdió 51* egyik alapítójaként ismerhetnek, polgári nevén Horváth Sz. István. Már mint hogy miért állt le a *Transylvania.org*? Választ nem tudtam adni, viszont felajánlottam neki az együttműködést, így jött létre – 2001-ben – a *Café Stockholm–Toronto*. Egészen pontosan: a közös fedél alatt a *Café Stockholm* és a *Café Toronto*, két egyszemélyes honoldal. Az én részem rám volt méretezve: *Dracula* és *Tifusz* rovataimban interjúvoltam – főként a *Café Tifusz* volt hivatott kellemetlen kérdéseket feltenni. A *Dracula* lett népszerűbb, erre akkor jöttem rá, mikor Onagy Zoltán az egyik interjút eltulajdonította (vagyis kérdésem nélkül megjelentette) a *Teraszon*. A következménye az lett, hogy több interjút készítettem a *Terasznak*, és egyáltalán, interjúkat kezdtem közölni más fórumokon. „Kérdezett: *Gergely Tamás*” címmel talán egy interjúkötetet is össze lehetett volna állítani azokból – csak a *régi Cafén* ötven van belőlük.

(*Internetcsinálók, Perforál*) És folytatódott az *Internetcsinálók*, illetve összegyűjtöttük minden egyes darabját. Ezek az interjúk a hőskor néhány „internetcsinálóját” szólaltatják meg. Erdélyből a következőket: Simon Attilát, aki az első erdélyi magyar oldalt megalkotta, Székely Dénest, aki akkor a <http://dmoz.org> számára dolgozott, ezáltal rálátása volt az egész erdélyi internetre, Kelemen Attilát, aki a *Transindex* elindítója, Rédei Attilát és Lázár Csabát, a csíkszeredai *Hírek.ro* portál szerkesztőit – bár, ugye, téves az, hogy csíkszeredai hírportál, hiszen az interneten mindenki a középpontban áll, senki sem „röghöz kötött” –, Buna Botondot, aki a brassóiakat fogta össze a neten. A sorozat dokumentáris fontosságát érezte meg egy Váradról elszármazott lelkes fiatal, Balázs D. Attila, maga is a meginterjúvoltak közé tartozik, aki szerette volna papírkötet formájában is látni a szövegeket, de az a munka túl nagy erőbefektetést igényelt, úgyhogy az ő szakdolgozatának a bibliográfiájába kerültek be csupán.

A *Perforál* sorozat tulajdonképpen rövid anketókból áll. A szó (perforál) egy Láng Zsolt által készített interjúmból adódott, s a fájdalomérzést volt hivatott kifejezni. A legszebb talán, s ezért a legszomorúbb, az *El vannak csapva az angvalok?* című, a legnépszerűbb, amelyikben az akkori magyar miniszterelnököt, Medgyessy Pétert arra kérjük, ajánlja a Csárdáskirálynőt az Európai Unió himnuszának az Öröm-óda helyett. A legkevésbé sikerült Esterházy Péter nevéhez fűződik. Hamvába holt azért, mert a neves író lekezelően későn válaszolt levelünkre, pedig mi tizennégyen komolyan gondoltuk, amikor azt aláírtuk. Arra kértük – a *Perforál* megtalálható a neten, el lehet olvasni –, hogy járjon el saját javaslata szerint: Kertész Imréhez intézve a szavait azt hiányolta, hogy a magyarság mint nemzet nem nézett szembe Auschwitzcal, a hatszáz ezer áldozattal, akiket a nemzet nevében meggyilkoltak. A késői válasz ráadásul semmitmondó, a kérdéssel maradtunk.

Szóval politikuskak voltunk, mintha a *Café Tifusz* céljait szerettük volna megvalósítani. Ma már meg sem próbálkoznék vele, annyira megváltozott a politikai paletta, eluralkodott a félelem: az emberek nem szívesen és nem következmények nélkül nyilatkoznak.

(*Káfé*) Volt nekünk Moshuval egy egyezségünk: a *Café*ban nem közlünk szépirodalmat. Se sajátot, se másét. Más nem is publikált benne, kivéve, ugye, a *Perforál*ban. Meg a *Szóbogánccsokban*, amelyek már a *Brassó–Stockholmban* beindultak. A szóbogánccs olyan szó vagy kurta szöveg, amelyik bogánccsként kapaszkodik valamilyen más szöveghez, társadalmi jelenséghez, rövid és lehetőleg humoros, ironikus. Az ősz-bogánccs ez volt: „Három molett a múltamat megett.” Szóbogánccsot vagy magam írtam, vagy magam találtam, többek közt a hozzám érkezett levelekben, de jelentkeztek szóbogánccsoló ismerősök vagy ismeretlenek.

No de Moshu kezdeményezésére kiszélesítettük a munkatársi gárdát, s hát hova nyúl a „kávéházi ember”? Ahol hasonszörűeket talál. Cseke Gáborral igen jó kapcsolatom volt korábban. Fényképgazda minőségében lépett be a *Café* körébe, naponta közölt egy fotót *Kinder Képek* sorozatában, miáltal megváltozott a *Café* kinézete. Debreczeni Éva eladdig szóbogánccsoló, viszont amikor napilappá fejlődöttünk, vagyis megnőtt a volumen, s mert pénzszerző munkájához közel állt a számítógépes szerkesztés, megkértem, gondozza mások szövegét, kezdetben legalábbis a naponta érkező Cselényi Béla-verseket.

Időközben Moshu leállt a *Toronto* szerkesztésével, de továbbra is megmaradt a *Stockholm* webmesterének – soha nem tudom meghálálni a munkáját. Ha jól emlékszem, egyszer kapta meg a legjobb honoldal díját a *Café*val, és blogjából tudom, hogy a *Café* a kedvenc honoldalai közé tartozott. (Anyagi honor soha semmilyen *Café*val kapcsolatban elő nem fordult, mondanám úgy: „hál’istennek” ilyen problémáink nem adódtak.) Mi pedig igyekeztünk megtölteni tartalommal. Nevet változtattunk: a *Café Stockholm*ból *Café* lett, sőt *Káfé*, kérdező-számonkérő jellege lassan elkopott, irodalmi és fotóművészeti lappá szelődött. Amikor pedig internetbiztonsági okokból kifolyólag a *Transycan* (Transylvania + Canada) szerkesztésén strukturálisan változtatni kellett volna, 2010-ben a *Káfé* befuccsolt.

(*Káfé Főnix*) Ideiglenes megoldások adódtak volna: segítő kezet nyújtott ki felénk például Szabó Csaba *Világhírnév* című online lapja meg a (magyarországi) *Spanyolnátha*, de pár hétig mégis körlevélben küldtem ki az „anyagot”: a beérkezett irodalmat. Végül Debreczeni Éva szívósságának köszönhetően született megoldás: a lapot átvette és saját szerverén üzemelteti a *HHRF* (*Hungarian Human Rights Foundation*), merem remélni, mindkét fél öröme. Hogy jelezzük, ez az új lap a *Káfé* folytatása, mindössze újjászülettünk... szavainkból, felvettük a *Káfé Főnix* címet. Változás az utóbbi évben bizony történt: elvesztettük Debreczeni Évát, aki egy évvel korábban váratlanul és viszonylag fiatalon elhunyt. Cseke Gabi felvállalta az árválkodó részt, sőt a birtokában lévő anyagokat átmentette a régi *Káfé*ből a *Káfé Főnix*-be. Hogy ezt az összefoglalót megírjam, búvárkodtam a világhálón, s hát enyhe nosztalgiával konstatalem, hogy a korábban említett honoldalak csak jelzésképpen vannak jelen, a legtöbb anyag elveszett a „cybereűrben”. Ha valaki felvette a *Káfé* számára készített interjút a saját oldalára, mint például Balla D. Károly a *Webutópiát*, az megmaradt, a Moldován Istvánal, a *Magyar Elektronikus Könyvtár* főmunkatársával készített *Erdély is MEK-e?*, melyre mindössze linkeltek (vagyis nem vették át saját szerverre az anyagot), elveszett. De jól van így: az marad meg, amire igény van.

(*Aprópó, igény*) Az igény részemről az volt, hogy jobban és azonnal tudjak hozzászólni a „közös elbeszéléshez”. A ’89-es fordulat után számíthattam évente átlagosan két-három szépirodalmi szövegem publikálására, többé-kevésbé rendszeresen újságíróként is jelen voltam, elsősorban a *Brassói Lapokban*, de bogánccsolni, ugye, nem lehet féléves eltéréssel, sem perforálni, olyan lenne az, mint az avas vaj, amit friss kenyérré kennek. Számomra sokat jelentett az ugyancsak volt-Korunkos Szabó Géza *Erdélyi Terasz*ában jelen lenni úgy, hogy a délelőtti kávészünetemben megszületett „zanzibárom” ő ugyanaznap publikálta. Hasonlóan jó kapcsolatom alakult ki a *Lenolajjal*, mely egyperceseim közli rendszeresen, a *Káfé*ban pedig főként publicisztikai írásaimat – például *Az én Koreám* – jelentetjük meg folyamatosan. Ha már a modern technikának köszönhetően ebben az egyénhez még közelebb került „globalizált faluban” megadatott – Bill Gates, Jobs, kinek köszönjem? –, hogy a távolság (Stockholm–Erdély) ellenére egyenlő félként jelen lehessenek, miért ne használnám ki a lehetőségét?

A *Káfé*, vagyis a *Káfé Főnix* egy működő online műhely az erdélyi netirodalom egén, többéves rendszeres jelenléttel ezt elértük. Amikor ez év tavaszán az *Eirodalom.ro* beindult, nem ütközött akadályba a lapot erdélyi irodalmi fórumként elfogadtatni. A *Káfé* emblémája a *Korunké*, a *Helikoné*, a *Szekelyföldé* mellett szerepel.

(*Platform*) Hogy mennyire erdélyi a *Káfé Főnix*, s hogy benne az erdélyiség mennyire platform – tulajdonképpen soha nem volt az. Úgy alakult. És egyáltalán: nem fogalmazgatunk kiáltványokat. Hogy a „magunkról” rovat ne maradjon üresen, időnként ilyeneket írtam: „Célunk olyan szövegeket írni, egyedi műveket létrehozni, amelyeknek alkotása, publikálása örömet okoz és elgondolkoztat.” Ez elég tág keret, megnyugtató nyitottságról árulkodik. Sose kérdeztem, de úgy gondolom, hogy szerkesztő-, sőt szerzőtársaim hasonlóképpen gondolkoznak. Nem tartunk előzetes megegyezéseket, nem elemzünk lapszámokat, a szerkesztők levelezése a kezdetektől máig nem haladja meg a jelenlegi írás terjedelmét. A *transycanos Káfé* megszűntekor elhangzott, hogy nem tudtunk eléggé közösséget alkotni, nem közöltünk például kritikát alkotóinkról. A megfigyelés helyes, a vád viszont kevésbé érvényes. Ugyanis mi – anyagiak, népes szerkesztőség hiányában – „hozott anyagból” dolgozunk, s a kritikások nem ültek be hozzánk kávézni. Köldöknézésből nálunk interjúvolásra futotta, hogy felfigyeljünk tagtársaink *Káfé*n kívüli eredményeire. Bár néha még az is fölöslegesnek tűnik a szememben – hiszen mi mesélni akarunk, nem „csoportosulni”. Azért jövünk össze internetes kávéházunkban, hogy elmondjuk véleményünk a világról, nem azért, hogy rangsoroljunk. Főként ne idegen szemek értékrendje szerint.

(*Számok, országok*) Olvasóink között valóban a romániaiak vezetnek, rájuk a magyarországiak következnek, nagyjából a szerzők aránya alapján. Hogy Hendi Péter be-bekukkint, magyarázza talán a svájci látogatókat. Hogy koreaiak betévednek, valószínűleg *Az én Koreám* sorozatomra, tévedésből teszik, a „Korea” hívószó csalja be őket, de hogy honnan vannak az angliai, finnországi, japán, braziliai (!), lengyelországi látogatók a *Káfé*n, ki tudja megmondani? Látogatottságunkat méri a szerver, én nem szoktam vizsgálni, úgyhogy igencsak meglepődtem, amikor jelen cikk írása közben belenéztem: március–április–májusban például az olvasók száma 17 és 24 ezer között volt. Elosztottam ezt a számot harminccal, hatszáz lenne átlagosan naponta. Jól nézem? Ha leszámolom a szövegükre kíváncsi szerzők kattintgatásait, akkor is napi ötszáz, az igencsak szép szám, én legalábbis annak ítélem meg.

(*Nevek, nevek*) Mindig is volt egy tucatnyi irodalmárból és tucatnyi fotósból álló törzsgárdája a lapnak. Ez a törzsgárda állandóan változott, újak jönnek, egyesek elmaradnak, és mindig is akadtak kevésbé szoros pályán keringők. Minthogy nem valószínű, hogy a *Korunk* olvasói mind a *Káfé* böngészői, listát írtam számukra az utóbbi fél évben gyakran előforduló nevekből. Irodalmárok – nem ábécé-, hanem fordított megjelenési sorrendben –: a már említetteken (Cseke, Cselényi, Gergely) kívül: Tánczos G. Károly, Gyárfás András, Somorcík Sz. Rozália, Krebsz János, Keszthelyi György, Demény Péter, Dancs Artur, Ady András, Máriás József. Fotóművészek: Moldvay Katalin, Ádám Gyula, André Zsuzsa, Hegedűs Zsolt, Márton Ildikó, Ilyés Kinga, H. Szabó Sándor.

(*„Történelmi jelen”*) Ha valakit a földrajzi szórás érdekelne: nyitrai Somorcík, magyarországi Krebsz, Baden-Badenben él Moldvay, Stockholmban Hegedűs. A korábban meg nem nevezettek közül: Kanadában lelt hazára Pusztai Péter, Bécsben Székely-Szabó Tamás és Gyalai István, Marseille-ből küldi magyar és francia szövegeit Agnel Hídvégi Éva, (a magyarországi) Kisecsetről Kerekes Tamás, Bilbaóból a fotóit Hajdú Mónika, New Yorkból levelezik Dancs Artur, a svájci határ mellől Hendi Péter. Korán bekerült költőként is az ungvári Balla D. Károly, próbálkozás történt az újvidéki Beszédes István „honosításával”. Vagyis mégis fontos a történelmi szempont. A „történelmi jelen” – hogy hát hadd „lélegezzünk” együtt. Talán nem beteges nacionalizmus azt állítani, amit az *Internetcsinálók* sorozat mottójához kölcsönvettünk: „A Trianon-örökség kommunikációval visszavonható.”

(*Jelenlét*) A *Káfé* nyitott: „be lehet ülni” és „felolvasni” egy saját szöveget. „Meghallgatni” másokat. Véleményt nyilvánítani. Célunk, ha mégis lenne, hallgatólagosan elfogadott: a szó meg a kép tisztelete, vagyis az igazságkeresés. Az alkotás öröme. A jelenlét. Megkérés nemrég munkahelyemen, a Stockholmi Városi Könyvtár nemzetközi részlegén egy könyvkölcsönző, mint kiderült, olvasóm a *Káfé Főnix*en. Nem tudtam, hogy stockholmi olvasóim is vannak, s hogy azok szabadelvűségben hozzám közel állnak. Nos, az illető nemcsak látta *Szerződésém Orbán Viktorral* című sorozatom, hanem ajánlotta is azt demokrata barátainak, akik a világban elszórtan élnek. Akkor éreztem, hogy értelme volt. Nemcsak megírni a jegyzeteket, hanem felhúzni a „házat”, megteremteti a *Káfé*t, amely lehetővé tette a megjelenésüket.

KORTÁRS ERDÉLYI IRODALOM A VILÁGHÁLÓN

Az 1995 óta tevékenykedő Erdély Magyar Irodalmáért Alapítvány (EMIA) merész lépésre szánta el magát – egy internetes irodalmi magazint bocsátott útjára, amely nem csupán s nem elsősorban az alapítvány tevékenységének lenyomata kívánt lenni, hanem az erdélyi irodalmat a maga sokszínűségében, műhelyek és szekértáborok fölött próbálja áttekinteni.

A „prérít” szemlével úgy vélte az alapítvány kuratóriuma, szükség van egy olyan virtuális orgánumra, amely igyekszik keresztmetszetét adni az erdélyi irodalmi történéseknek, így a magazinban nem csupán primer irodalom jelenik meg (versek, prózák, tanulmányok), hanem olyan kísérő műfajok is, mint tudósítások fontosabb irodalmi rendezvényekről, könyvbemutatókról, beszélgetések írókkal, irodalomszervezőkkel, publicisztikai írások, tárcák, műfordítások, s ha már internet, akkor blog is. Mivel dokumentációs szerepet is próbálunk ellátni, a honlapon helyet adunk az erdélyi szakmai táborok anyagainak (pl. vitaindítók), és a határműfajokkal is foglalkozunk, így a portálon egy Szociográfia, valamint egy Irodalom és filozófia névre hallgató rovat is helyet talált. Szemle című rovatunkban a nyomtatott folyóiratok tartalmát kivonatoljuk, itt ugyanakkor linkajánló is található: az általunk valamire legmegkapóbbnak vélt olvasmányok (versek, prózák, tanulmányok) hivatkozását tesszük közzé. A linkek átvezetnek az illető folyóiratok honlapjára, így azok párbeszédhelyzetbe kerülnek.

A kuratórium engem, a társaság legfiatalabb tagját bízott meg a technikai részletek kivitelezésével, de szerkesztőként komoly háterszágot biztosít Lőrincz György, Egyed Péter és Szakács István Péter (kérdéshetnék, Cseke Pétert miért nem kértük fel, már csak a Péter-sor erősítése végett is, nos, ami késik, nem múlik). Megjegyzendő, hogy „külsőként” Cseke Gábor is besegít, nagyon is hatékonyan. Azt mondhatom, jó kis társaság állt össze, kellőképpen heterogén és mégis kompakt. Lőrincz György az alapítvány elnöke, hozzá sok szál befut, sok és sokféle kapcsolatot ápol, ő könnyen tud szövegeket bekérni az idősebb nemzedék tagjai közül is. Egyed Péter elsősorban az Irodalom és filozófia rovat gazdája, de a gyergyószárhegyi író táborok szervezőjeként neki is hatalmas a kapcsolati tőkéje, számos közölhető szöveg fölött „diszponál”. Szakács István Péter kitűnő publicista (is), ő főként ezt a rovatot erősíti, Cseke Gábor pedig a Költők az árnyékos oldalról című rovat gazdája, melyben olyan erdélyi szerzőket mutat be, akik már „odaát” vannak, s munkásságukat némiképp kikezdte a feledés foga. Én főként a fiatalabbakkal tartom a kapcsolatot, élve annak „hasznával”, hogy az Erdélyi Magyar Írók Ligájának (EMÍL) és a Fiala Írók Szövetségének (FÍSZ) is tagja vagyok. Íme, ez a szerkesztőgárda, nem túl népes, de lelkes. Amikor egyik író társam (miért ne nevezhetnénk néven, Király Zoltánról van szó), szembenézett az impresszummal, azt mondta, ez a jó az erdélyi irodalomban, hogy egy kalap alá tud hozni világnézeti szempontból elvileg távol álló embereket is, mint Egyed Péter és Zsidó Ferenc. Reméljük, hogy ez egyben sikerünk egyik záloga is lesz.

Az elmúlt évek tapasztalatai egyértelműen megerősítik, hogy fel kell vinni az irodalmat az internetre s ezáltal olvasóbarátabbá tenni. Ezért is választottuk honlapunknak a www.eirodalom.ro nevet, az e betű jelöli az erdélyiséget, de az elektronikus is. A portálnak vannak előzményei, korábban is volt honlapja az alapítványnak, melyet Murányi Sándor Olivér adminisztrált, mondhatni azt nőttük ki. Nagy örömmre a kuratórium idősebb, nem számítógépen szocializálódott tagjai is egyetértettek azzal, hogy modernizálni kell az irodalom megjelenési formáját is, úgymond haladni kell a korrallal. Ha az emberek számítógépen, interneten akarnak olvasni, akkor fel kell vinni az irodalmat az internetre.

Minél gazdagabb tartalmú portált kívánunk összehozni, olyant, ami segít tájékozódni az erdélyi irodalomban a nem bennfentesek számára is. Tehát nem csak a szakmának írunk, korábbi sajtós kapcsolataimat felhasználva a portál megjelenésének, létének hírére igyekeztem eljuttatni minél több újsághoz, hírportálhoz. Azt tudjuk, hogy nyomtatott irodalmi lapot már csak a szakma olvas, nos, ebből a bűvös körből mi sikeresen kitörtünk. Igen, az eddigi tapasztalatok (fél év van a hátunk mögött) azt mutatják, a fogadtatás több mint pozitív: a szak-

ma is érdeklődéssel, bólogatva fogadta megjelenésünket, ugyanakkor kialakulóban van egy tágabb olvasótábor is. Nem lehet nem beszélni a piszkos anyagiakról: a magazin az alapítvány kurátorainak áldozatos és többnyire önkéntes munkájából nőtt ki a földből. Az induláshoz szükséges pénzt természetesen az alapítvány biztosította, ugyanakkor hatalmas szellemi tőkével rendelkezik a szervezet. Ne feledjük, 1995 óta működik az alapítvány, s ez idő alatt többtucatnyi embert díjazott – kiknek lojalítására számítunk, számíthatunk. A pénzkérdésre visszatérve, a Communitas Alapítvány támogat bennünket egy szerény összeggel, de reméljük, ősszel valamilyen anyaországi forrást is sikerül becsatornázunk. Szűkös, de megvagyunk. Az az érzésem, az elkövetkező években még kevesebb pénz lesz az irodalomban, mint eddig volt, ezzel számolva mi berendezkedtünk a konok túlélésre. Ahhoz képest, hogy milyen kevesen és milyen kevés pénzből szerkesztjük a lapot, szerintem van pörgés, és újabb tervek is vannak: rövidesen hangosvers-rovatot indítunk, és e-könyv kiadását is forgatjuk fejünkben.

Meg vagyok győződve, hogy a www.eirodalom.ro és a hasonló portálok szerepe a jövőben egyre fontosabbá válik: csökkenni fog a nyomtatásban megjelenő könyvek száma, ritkábbá válnak az író-olvasó találkozók, ezek helyét egyre inkább átveszi majd a virtuális találkozás az interneten. Mi készen állunk erre.

Ha jobban belegondolok, ez prózaíróként számomra egy gombóc volt, amit le kellett nyelnem. Nem vagyok egy neten lógós fajta, pl. ma sincs facebook-om, de egyre többször szembesültem hétköznapi beszédhelyzetekben olyasmivel, hogy: „te írsz?, de jó, küldd el a linket.” Egy ideig csak legyintettem, aztán beláttam, hogy föl kell vennem a lendületet. Azt nem mondom, hogy a stílusomat is igazítottam a netes megjelenéshez (az még hátra van, ha-ha), de rövidprózát, ami kimondottan netbarát, idestova tíz éve írok, a Laska Lajos-sorozat om őszre válik könyvvé. Bár ha jobban belegondolok: lehet, hogy készülő regényem fejezetei is ezért lettek – öntudatlanul is – ilyen rövidek?? És ha itt tartunk: már nem áll távol tőlem a gondolat, hogy a következő könyveim e-könyv formában is (vagy csak akként?) jelenjenek meg.

Nos, miután én ezt a „revelációt” átéltem, azóta is biztatom, főként a közép- és idősebbekéket és az időseket – a fiataloknak nem kell biztatás –, jöjjenek, legyenek részei ennek a virtuális nagycsaládnak, amelynek neve www.eirodalom.ro. És hogy mennyire nagy ez a család? Ha megnézik, fél év alatt hányan, kik közöltek a portálon, láthatják, igyekszünk tartani magunkat a „szekértáborok fölött” premisszához: ott vannak az EMIA holdudvarához tartozó emberek, ott vannak az EMÍL-esek, a székelyföldiek, kolozsváriak, váradiak, az emigrációban élők. Lőrincz György főszerkesztő szavaival élve: befogadunk mindenkit, aki minket elfogad. Azt szeretnénk elérni, hogy túl nagy luxus legyen nem jelen lenni portálunkon. Találkozunk hát a www.eirodalom.ro-n!

Zsidó Ferenc

